

Grundläggande granskning

Kommunstyrelsen revisionsår 2023

Gällivare kommun

Maj 2024

Erik Jansen, certifierad kommunal revisor
Johanna Larsson

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 4c, 5a, 6a, 7a, 8b, 8e</i>	Gul	Styrelsens förvaltning har delvis fullgjorts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023. Har uppnått 1 av 4 verksamhetsmål. Gällivare kommun har uppnått 1 av 4 strategiska mål.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 4d, 5b</i>	Röd	Styrelsens förvaltning har inte skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023. Resultat mot driftbudget: - 24 MSEK. Gällivare kommun uppnår 2 av 4 finansiella mål och resultat uppgår till -80 mnkr.
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d, 6b, 7b-c, 8a, 8c-d</i>	Gul	Den interna kontrollen hänförlig till styrelsens förvaltning har delvis varit tillräcklig under 2023. Ett par utvecklingsområden har noterats.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till styrelsen:

- Att styrelsen följer upp att vidtagna åtgärder för att nå mål för ekonomin ger önskad effekt och vid behov vidtar ytterligare åtgärder.
- Att styrelsen analyserar behovet av vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att nå verksamhetsmässig måluppfyllelse.

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har kommunstyrelsens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin
4. Intern kontroll

Nr 1 och 4 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2023.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2023. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor". Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har styrelsen antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Styrelsen har 2022-06-20 §196 antagit verksamhetsplan 2023.
2. Budget	a) Har styrelsen antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Styrelsen har 2023-01-09 § 5, 6, 7 antagit driftbudget för ungdoms-, fritids- och kulturutskott, samhällsplanerings- och teknikutskott, arbetsutskott. Vi kan inte se från protokollsgranskning att styrelsen antagit en driftbudget för kommunstyrelsen.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för styrelsens verksamhet?	Grön	Kommunstyrelsen arbetar utifrån de kommunövergripande strategiska målsättningarna samt det övergripande målet. Till målet och målsättningarna har kommunstyrelsen formulerat 13 fokusområden. För varje fokusområde tas även hänsyn till hur det påverkar hållbarhetsmålen i Agenda 2030.
	b) Finns mål formulerade för styrelsens ekonomi?	Grön	Styrelsen har inte antagit särskilda ekonomiska mål, det är heller inget krav från kommunallagen. Grön bedömning görs då styrelsen har antagit detaljbudget för verksamhetsår 2023.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
3. Mål	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Gul	Målen är formulerade för att kunna följas upp. Gul bedömning görs för att målen saknar uppföljningsinstrument och målindikatorer.
4. Rapportering och åtgärder	a) Har styrelsen upprättat direktiv/instruktion för rapportering till styrelsen?	Grön	Av Budgetregler 2023-2024, KF 2022-04-11 § 41, framgår att nämnderna ska fastställa verksamhetsberättelse per delår och helår till styrelsen samt löpande uppföljning av budget- och verksamhetsmål. Av Reglemente för ekonomi- och verksamhetsstyrning, KF 2023-04-03 § 39, framgår direktiv/instruktion för rapportering till styrelsen.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Grön	Styrelsen tar del av regelbundna budgetuppföljningar som fokuserar på resultat. Delårsrapport fokuserar på måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	c) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	<p>Styrelsen har vidtagit ett flertal åtgärder för att nå mål för verksamheten. Vi noterar att måluppfyllelsen i årsredovisningen 2023 är densamma som i delårsrapport per augusti 2023. I årsredovisningen redovisas att kommunstyrelsen och Gällivare kommun som helhet har uppnått 1 av 4 strategiska mål, vilket tyder på att behov finns av ytterligare åtgärder för att nå mål för verksamheten.</p> <p>Exempel på tydliga åtgärder: Kommunstyrelsen har 2023-02-13 § 60 beslutat att genomföra ungdomsenkät LUPP 2023, som har koppling till flertal av kommunens strategiska mål.</p> <p>Kommunstyrelsen har 2023-06-19 § 259 beslutat om att anta det föreslagna programuppdraget för att påbörja planprogrammet för Östra malmberget, som har koppling till flertal av kommunens strategiska mål. Forts. nästa sida.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	c) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	<p>Kommunstyrelsen har 2023-09-11 § 292 beslutat om att goda uppföljning av handlingsplan arbetsmiljö biståndsenheten samt att få en redovisning av de åtgärder som pågår samt de åtgärder som ej är påbörjade i handlingsplanen till kommunstyrelsen 15 januari 2024. Beslutet är kopplat till två av kommunens strategiska mål.</p> <p>Kommunstyrelsen har 2023-11-20 § 354 i samband med behandling av redogörelse av resultat i Aktuell Hållbarhets kommunrankning 2023 beslutat att uppdra flertal uppdrag till samhällsbyggnad- och teknik samt ett till ungdom- fritid och kultur, som är kopplat till flertal av kommunens strategiska mål.</p> <p>Kommunstyrelsen har 2023-11-20 § 362 i samband med behandling av tillväxtstrategi för Gällivare kommun bland annat beslutat att uppdra till stöd- och utvecklingsförvaltningen att ta fram en övergripande tillväxtstrategi för Gällivare kommun för beslut i kommunfullmäktige senast under Q4 2024, som är kopplat till flertal av kommunens strategiska mål.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	d) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	<p>Kommunstyrelsen har vidtagit åtgärder för att nå mål för ekonomin, både för den egna verksamheten samt utifrån styrelsens uppsiktsplikt. Vi noterar att resultatet för Gällivare kommun har försämrats med 80 mnkr i årsredovisningen jämfört med prognos i delårsrapport per augusti 2023. För styrelsens egna verksamhet har resultatet i årsredovisningen försämrats med 20 mnkr jämfört med prognos i delårsrapport.</p> <p>Exempel på vidtagna åtgärder för att nå mål för ekonomin: Kommunstyrelsen har 2023-03-20 § 96 beslutat att bjuda in socialnämnden till kommunstyrelsens sammanträde den 19 juni för att redovisa konsultrapporten och de föreslagna/vidtagna åtgärderna för att nå budget i balans.</p> <p>Vid behandling av budgetuppföljning 2023-05-08 § 128 beslutade styrelsen att bjuda in förvaltningscheferna och ordförandena från socialnämnden, kommunstyrelsens ungdoms-, fritids- och kulturutskott, kommunstyrelsens samhällsplanerings- och teknikutskott och miljö-, bygg- och räddningsnämnden till kommunstyrelsens sammanträde 11 september för att presentera konkreta åtgärder för att nå en budget i balans. Forts. nästa sida.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	d) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	<p>Vid behandling av budgetuppföljning 2023-05-29 § 185 beslutat att nogsamt följa utvecklingen av budgetavvikelserna, samt att invänta redovisning i enlighet med Kommunstyrelsens beslut 2023-05-08 § 128.</p> <p>Vid behandling av budgetuppföljning 2023-06-19 § 248 beslutade styrelsen att ålägga socialnämnden att skyndsamt vidta kraftfulla åtgärder för att minska underskott, samt att socialnämnden till kommunstyrelsen 2023-09-11 redovisar fattade och planerade beslut för att nå budget i balans.</p> <p>Kommunstyrelsen har 2023-09-11 § 272 behandlat socialnämndens fördjupade uppföljning av underskott. Styrelsen beslutade att socialnämnden får i uppdrag att bjuda in Ensolution till kommunstyrelsen 9 oktober 2023 för att redovisa uppdraget - genomlysning av socialförvaltningens verksamhet, att socialnämnden får till uppdrag att komma till kommunstyrelsen 9 oktober 2023 med åtgärdsförslag för att socialförvaltningen ska komma in i teknisk budgetram utifrån prislappsmodellen samt utifrån den genomlysning som genomförts, att socialnämnden får i uppdrag att till 9 oktober 2023 redovisa hittills genomförda åtgärder för att hantera det uppkomna budgetunderskottet, med tydliga ekonomiska konsekvenser.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	d) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	<p>Kommunstyrelsen har 2023-10-09 § 305 tagit del av Ensolutions redovisning av genomlysning av socialförvaltningens verksamhet. 2023-10-09 § 306 vid behandling av socialnämndens fördjupade uppföljning av underskott beslutade styrelsen att socialnämnden får i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan utifrån Ensolutions rapport med utgångspunkt i identifierade problemområden, att socialnämnden vid nästa kommunstyrelsesammanträde den 20 november presenterar en beslutad åtgärdsplan som visar på en budget i balans med målsättning att inom fyra år nå prislappen inom äldreomsorgen, LSS och IFO, att socialnämnden till nästa kommunstyrelsesammanträde den 20 november visar en tidplan på hur de beslutade åtgärderna uppskattas nå effekt år 2024–2027 med syfte att nå prislappen inom respektive område för socialnämnden, att socialnämnden löpande bjuds in till kommunstyrelsens sammanträden för att redovisa åtgärdsplan och beslutade åtgärder.</p> <p>Kommunstyrelsen har 2023-10-09 § 307 behandlat miljö-, bygg- och räddningsnämndens fördjupade redovisning om budget i balans.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	d) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Gul	<p>Kommunstyrelsen har 2022-10-09 behandlat kommunstyrelsens samhällsplanerings- och teknikutskotts fördjupade redovisning om budget i balans. Styrelsen beslutade att uppmana kommunstyrelsens samhällsplanerings- och teknikutskott att aktivt arbeta för att få en budget i balans.</p> <p>Kommunstyrelsen har 2023-10-09 § 310 behandlat kommunstyrelsens ungdom-, fritid- och kulturutskotts fördjupade redovisning om budget i balans.</p> <p>Vid behandling av socialnämndens fördjupade uppföljning av underskott 2023-11-20 § 351 beslutade styrelsen att socialnämnden kommer till kommunstyrelsen varje kvartal med början i mars 2024 och redovisar hur effektiviseringsarbetet som presenterats fortgår om 50,5 mnkr 2024 och totalt 71,5 mnkr över en fyraårsperiod.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När styrelsen uppsatta mål för verksamheten?	Gul	<p>Bedömning på fråga 5a görs på bedömning som styrelsen lämnat på de fyra strategiska målsättningarna. 1 av 4 har bedömts som uppfyllt, resterande 3 har delvis uppfyllts.</p> <p>Styrelsen redovisar även bedömning per fokusområde: Grön: 3 st Gul: 8 st</p> <p>Gällivare kommun redovisar följande måluppfyllelse för de strategiska målsättningarna år 2023: 1 av 4 har uppfyllts, resterande har delvis uppfyllts.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	b) När styrelsen uppsatta mål för ekonomin?	Röd	<p>Kommunstyrelsen redovisar ett negativt underskott om -24 mnkr.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stöd och utveckling, inkl KS och dess beredningar redovisar ett överskott om + 4 mnkr. - Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen redovisar ett underskott om - 20,3 - mnkr. - Ungdom-, fritid- och kulturförvaltningen redovisar ett underskott om -5 mnkr. <p>Gällivare kommun bedöms delvis uppnå måluppfyllelsen för de finansiella målen, 2 av 4 mål har uppnåtts. Gällivare kommun redovisar för 2023 ett resultat om -80,0 mnkr.</p>

Granskningsresultat: Intern kontroll

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
6. Riskanalys	a) Har riskanalys utförts i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grön	Ja, riskanalys har upprättats i enlighet med fullmäktiges direktiv.
	b) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?	Grön	Kommunstyrelsen har en dokumenterad riskanalys för intern kontroll för år 2023.
7. Plan för intern kontroll	a) Har plan upprättats i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grön	Ja, en gemensam plan har upprättats i enlighet med fullmäktiges direktiv. Sedan har respektive utskott tagit fram en internkontrollplan.

Granskningsresultat: Intern kontroll

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
7. Plan för intern kontroll	b) Har styrelsen antagit plan för innevarande år?	Grön	Beslut togs: <ul style="list-style-type: none"> - 2022-06-20 § 195 om gemensam internkontrollplan 2023. - 2022-10-24 § 234 om kommunstyrelsens arbetsutskotts internkontrollplan 2023. - 2022-10-24 § 258 - kommunstyrelsens ungdom, fritids- och kulturutskottets internkontrollplan 2023 - Beslut togs 2022-12-05 § 297 om kommunstyrelsens samhällsplanerings- och teknikutskotts internkontrollplan 2023. 2023-05-29 § 191 godkände styrelsens revidering av utskottets internkontrollplan
	c) Är planen heltäckande, dvs. omfattar den förekommande risker av olika slag?	Grön	Ja, planen innehåller både kommunövergripande kontrollmoment som ingår i den gemensamma internkontrollplanen samt specifika per utskottsverksamhet.

Granskningsresultat: Intern kontroll

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
8. Rapportering	a) Har styrelsen upprättat direktiv för rapportering till nämnden?	Grön	I internkontrollplan framgår när kontrollmomenten ska återrapporteras.
	b) Sker rapportering till styrelsen enligt direktiv?	E/T	Styrelsen ska behandla uppföljning av internkontrollplan i juni 2024 och därav kan frågan inte bedömas.
	c) Fokuserar rapportering på resultat och analys?	E/T	Styrelsen ska behandla uppföljning av internkontrollplan i juni 2024 och därav kan frågan inte bedömas.
	d) Vidtar styrelsen vid behov åtgärder utifrån lämnad rapportering?	E/T	Styrelsen ska behandla uppföljning av internkontrollplan i juni 2024 och därav kan frågan inte bedömas.
	e) Sker rapportering till styrelse/fullmäktige i enlighet med fullmäktiges direktiv?	E/T	Styrelsen ska behandla uppföljning av internkontrollplan i juni 2024 och därav kan frågan inte bedömas.

[pwc.se](https://www.pwc.se)

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Gällivare kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2023-06-07. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.